

ELOFIZETÉSI ÁRA		FŐSZERKESZTŐ	SZERKESZTŐSEG ÉS KIADÓHIVATAL:
EGÉSZ ÉVRE	16.— K.	DR. BISCHITZ BÉLA	BUDAPEST, V. KER., SAS-UTCA 20. SZÁM.
FÉLEVRE	8.— K.		TELEFON 108—00.
	NEGYED EVRE	ÜGYVED.	HIRDETÉSEK mm. SZÁMITÁSSAL DIJSZABÁS SZERINT
	EGYES SZÁM		
	4.— K.		
	—60 K.		

A magyar szénpiac helyzete.

Küszöbön a tél, ami mindenkor a kedvező conjuntura beálltát, vagyis a nagyobb szükséglet bekövetkezését jelenti a szénpiacra nézve és ismét constatálnunk kell a tényt, hogy: kevés a szén. Oly kevés, hogy — amennyiben a körülmények nem változnak — okvetetlenül fenyegető szénhiányra kell bekövetkezni.

Egy dal ez, amely mindig új marad. Éppen ezért keresni fogjuk az okokat, mert a hazai szénpiac sima ellátásához óriási gazdasági érdekek fűződnek. Vajon a hazai bányavállalatokban van-e a hiba? ha igen a felelet, akkor a hazai bányák nem állanak hivatásuk magaslatán s minden gáncstól megérdemelnék.

A válasz kézenfekvő. A hazai bányavállalatok valóban önfeláldozó készséggel követték el mindent, hogy minden igényt kielégítsenek. Amikor a legnagyobb szénhiány volt a közelmúlt években, a hazai, különösen nagyobb vállalatok, mint a Salgótarjáni, a Magyar Általános, Urikány, Dunagőzös, Északmagyarországi, (az első berendezéssel bibelődő Nyugatmagyarországot számba se véve) stb. nem véve számba a momentán helyzetet, a messzebb jövő perspektívájába tekintve, igazán megbecsülésre méltó módon áldoztak évről-évre milliókat, hogy termelésüket intenzív módon fejleszthessék. Az összes működő hazai bányákban az utóbbi évek folytán szakadatlan folyamat ment végbe, milliókat s milliókat áldozván újabb, tökéletesebb, modernebb s a termelés fokozását célzó berendezésekre.

Mi, kik a bányavállalatok évi jelentéseit s végzett munkájukat állandóan belterjesebb figyelemre méltatjuk, megállunk ezen megállapításunknál, és nyíltan felvetjük a folyton kísértő s mindig önként felvetődő kérdést, honnan van mégis, hogy mégis lehet ez országban szénhiányról szó?

A válasz igen egyszerű. Állapítsuk meg mindenekelőtt, hogy bármiképpen is csűrjük-csavarjuk a dolgot, kettős monarchiánk csendesen, de annál biztosabban figyelte a déli s északkeleti határunkat. Ha ezt teszi, bizonyára valamivel cselekszi ezt, azt a valamit pedig oda kell szállítani s szállítja is állandóan. Ehhez pedig szén, sulyosan sok szén kell.

Részben ez a körülmény is sok szén von el a rendes szükséglet kielégítésétől, úgy, hogy a legkomolyabb zavarokkal volna tele az ország, ha a hazai szénbányák nem állának, amint álla-

nak, hivatásuk magaslatán. A hazai szénbányákba az utóbbi években beruházott milliók megtermik üdvös hatásukat, a mostani nagyobb igényeknek simán, minden legkisebb fennakadás nélkül tettek eleget. De facto több szén termelnek, mint tavaly, vagy 2 éve.

És ime, amikor többtermelést constatálunk, mégis szénhiányról, sőt maholnap szénhiányról panaszkodnak. És mi objektíve elismerjük, hogy ezeknek a panaszoknak alapjuk van. De a hiba nem a mi bányáinkban keresendő.

Tekintsünk csak körül. Tudvalevő, hogy a hazai szénbányák minden törekvése, mely a külföldi szén kiszorítására irányult, meddő kísérlet volt, sőt hiúknak mondható ábrándnak bizonyult. Behozatalunk ma is 30 millió q körül forog. Azonban a porosz szén ma Oroszország vásárolja, mint ezt „A Bánya” múlt száma írta. És nem kevesebb, mint 55 millió tonnát keres Poroszországban, amihez képest a mi egész szénbehozatalunk (évi 3 millió tonnákban kifejezve) elenyészően csekély. Ez a körülmény mindent megmagyaráz. Eltekintve attól a rég felismert igazságtól, hogy a porosz és osztrák nagy szénbányák — valahányszor erős a kereslet — kétféle eljárást követnek kimaradhatatlanul, vagy vissza vonulnak egészen a magyar piac kielégítésétől vagy oly horrendus mértékben emelik a szén árát, hogy szinte képtelenség élni ajánlataikkal s ha már élünk is vele, a leszállításban valóságos gyötrelmeken viszik keresztül a vevőközöniséget. Már most az a helyzet, hogy egyszerűen nem fogunk kapni külföldi szén.

Egy nagy bölcseséget szűrhetünk le ezekből bűn, mert ostobaság az, ha egy ország idegen szénre rendezkedik be, mint tettük ezt mi. Vajjon honnan van az, hogy gazdasági kérdésekben plausibilis igazságok iránt nincs fogékonyságunk. Ime milyen természetes dolognak tűnik fel, hogy a hadseregünk a mienk legyen s ne toborozott zsebrák-had — mint volt ez a boldog középkorban — lássa el védelmünket. Ha tehát van saját katonaságunk, miért nem gondoskodunk arról, hogy csakis saját szénünkkel fűtsünk? És még csak nem is sántít hasonlatunk, mert hiszen a mobilisatiohoz csakugyan kell a szén és úgy lehet, hogy mégis csupán saját szemünkkel kell mobilizálnunk egyszerűen azon okból, mert nem kapunk külföldit. De azért csak nem akarjuk érzékeltetni a bölcs tanítást, hogy: minden ország fűtsön saját szénével. Rendezkedjünk be minden vonalon magyar szén használatára. Mert bizony mi csak muszájból fűtünk hazai szénnel.

Ha mi a magyarországi szénellátást függetlenné tudnók tenni a külföldi coniuncturáitól! De a waggonhiány is komplikálja a helyzetet. Bulgária pl. katonáit közönséges nyitott szénkocsikon is hordta a határra. Meg aztán a Máv. szükséglete is nőttön-nő. Nagyobb is lesz a vasutálózat és óriási mértékben megnövekedik a forgalom. Amikor adva van a lehetőség, az alap a hazai bányák biztos s legnagyobbmértvű kifejlesztéséhez, vagyis megvan a tárgyi lehetőség s megvan hozzá még a legnehezebb mai pénzvviszonyok közt is a szükséges tőke a nagyszabású investitiókhöz; amikor megvan mindehhez a készség is: ugy honnan van, hogy a hazai szénbányák mégse képesek felvenni a küzdelmet a külföldi szén beözönlése ellen? (Ha t. i. ez itt akar elhelyezést találni.)

Hogy piacunkat nem függetlenítjük, ennek oka tisztán és kizárólag az áldatlan munkásvisszonyokban kereshető. A magyar munkaerő kifelé gravitál. A legjava munkaerő özönlük ki Amerikába s nem tarthatja vissza semmi erőhatalom. Igaz, hogy többet keres, hisz a dollárnak nagyobb a vásárló ereje. De igaz az is és kétszeresen fájó igazság az, hogy a képzelhető legnehezebb munkát kell végeznie (az amerikai nem fogja saját vérét a legsúlyosabb munkára) és Amerikában nincsenek oly humanitárius intézmények a munkásvédelem tekintetében, mint nálunk. Ehhez járul a táplálkozás teljes hiya. A magyar munkás a legnagyobb erőmegfeszítéssel dolgozik odakünn, de csak szalonnát eszik, mint itthon, ahol nem dolgozza magát agyon, hanem esetleg „amerikázhatik“ is. Amikor pár esztendő múlva hazakerül, küldött ugyan haza pénzt, de mint kész nyomorék került haza. Most ezek a munkások képeznek itt az u. n. iskolázott bányamunkások csoportját.

Tehát Amerika felszívja a magyar munkás-ságot. Kiviszi az erőteljes ifjút s rövid pár év alatt visszaküldi mint beteges, elsenyvedt aggyant. Amellett egyáltalában rém kevés az iskolázott bányamunkásunk. Itt vannak szénterületek, itt vannak bányák és mégse vagyunk s nem is leszünk abban a helyzetben, hogy kitermeljük azt a mennyiséget, amire ennek az országnak szüksége van. Munkásokban egyszerűen óriási a hiány, t. i. iskolázott bányamunkásokban. Legalább még tízezer munkásra van szükség, hogy Magyarország saját szénével fűthessen és hogy a hazai szénpiac minden kalamitástól megóvassék.

Ime Poroszország — miként A Bánya előző száma írta — egyre fejleszti állami üzemi bányászátát is, vásárol újabb bányákat, mert felismerte az itt feltárt egyszerű igazságokat. Ha erre a pártatlan magaslatra tud felemelkedni, ha az ország érdekeit, közviszonyait a ridegen tárgyilagosan alapon veszi számba, az mindjárt meg-

világítottanak látja a magyar magánbányák és az állami bányák szerepét, hivatását. Amikor mi egyenes felszólítást intézünk a magyar magánbányavállalatokhoz, hogy igenis fejlesszék még energikusabban üzemüket, investáljanak még és még milliókat, a helyzet teljes ismeretében tesszük. Mert tudjuk, hogyha ezt cselekszik, még mindig csak lépést tartanak a folyton fokozódó szükséglettel, aminek kielégítésére ők ez időszertint csak törekedhetnek, ám teljességgel ki van zárva, hogy ki is elégithessék.

Ebből is látható, mily messzelátó volt az, aki 1909-ben az állami szénbányászatot inaugurálta. Hogy az a gondolat nagy conceptió volt s nem épen valaminek csak akarása.

A zalatnai bányakapitányság áthelyezéséről.

Megirtuk nemrég, hogy ismét szóba került a zalatnai bányakapitányságnak Kolozsvárra való áthelyezésének ügye. E kérdéssel foglalkozik hosszabb cikkben az Erdélyi Pénzvvilág legutóbbi száma, hangsúlyozzuk azonban, hogy a cikk egyes részeivel nem értünk egyet. Hisz ép A Bányában jelennek meg hétről-hétre az elhanyagolt erdélyi bányák jogositványainak elvonásáról szóló határozatok, az állandó pénzbírságok, amelyekkel a zalatnai bányakapitányság a lefoglalt területeket rendszeresen felszabadítja, utat nyitván a komoly bányászat számára. Nem lehet tehát mondani, hogy a zalatnai bányakapitányság nem áll hivatása magaslátán, vagy hogy az erdélyi bányászat ellenőrzés nélkül maradna. A zalatnai kapitányság igenis fáradhatatlanul folytatja purifikáló munkáját s az annál dicsérendőbb, hogy a mostani nehéz viszonyok között ennek teljes mértékben meg is felel. E tekintetben legfeljebb arról lehet szó, hogy a kapitányság dicséretes és kívánatos akciója kevesebb fáradozással volna keresztülvihető s hamarabb pusztulnának ki a bányaspekulánsok, ha az akció Kolozsvárról, mint centrumból indulna ki.

S ez oly fontos érdeke bányászatunknak, amely egymaga is indokolja a hivatalnak sürgős áthelyezését; de felhozhatnánk száz más okot is.

Ismét felvetődött egy igen nagyfontosságú kérdés — írja az illető lap — midőn Erdély bányász közönsége újólág kérelmezni akarja a pénzügyminisztertől, hogy a bányakapitányság Zalatnáról helyeztessék át Kolozsvárra.

Ennek a nagy hivatású intézménynek Zalatnán való internáltsága már régóta nélkülöz minden indokot. Határozott tény, hogy Zalatnáról a bányakapitányság képtelen hivatását betölteni. Azok a bányahatósági urak, akik két főiskola (jogi egyetem és bányászati főiskola) végzése után emez ideális hivatású munkakör betöltésére vállalkoztak, teljes rezig-

THEODOLITOK

nivellálók, felállító készülékek,
tájolók, mintaszerű, preciziós
kivitelben mint különlegesség
gyártása.

(B/2268/702/923/41)

MAX HILDEBRAND

azelőtt August Lingke & Co.

FREIBERG, Sachsen 47.

Alapított 1791.

Magyarországi képviselő:

CONRAD ÉS TÁRSA

Budapest, VI., Teréz-körút 15.

náltsággal kénytelenek túrni a jelenlegi viszonyok között tehetetlenségüket. Erdély bányászata pedig — egy-két nagyobb vállalatától eltekintve — martaléka a kalózkodásnak.

Könnyű szerral, az ügyször nem méltó és az állam tekintélyével homlokegyenest ellenkező módon az állam jut hozzá évente néhány százezer koronához, midőn a bányászatot ellenőrizetlenül hagyja, a vállalkozóknak jogi tekintetben semmi utbaigazítást nem nyújt, ugyanazért a területért egy időben több bányásztól is beszedi az illetékeket, a bányaspekulánsokat nem ellenőrizheti stb. A legtöbb bányaterület ennek következtében műveletlenül hever és így Erdély nagyrahívott bányászata egy lépéssel sem halad előre, hanem a szabadjára eresztett sok bűnös spekuláció következtében hitelét veszítette nemcsak itthon, hanem — teljes mértékben — a külföld előtt is.

Vessünk egy rövid tekintetet a dolog lényegére, hogy ne csak az okozatokkal, hanem a bajok eredetével is megismerkedjünk.

A bányászat a legrégebb időktől kezdve és mindenütt a világon privilegiumokat, kiváltságokat élvezett. Mióta törvényeket kezdtek összeállítani, a bányaszabadság elve, mint vezéreszme vonul végig a páfagrafusok tömkelegén.

Eleinte királyi dekrétumok védték a bányászatot. Pl. II. Lajos királynak 1523. évi V. dekrétumában a XXXIX. cikkely következőleg szól: „Mindenkinek szabad bányákat művelni és arany vagy ezüstérceket ásni. Hogy arany és ezüst bőven legyen, engedje meg a kir. felség, hogy az arany vagy ezüst, valamint réz- és ércbányákat mindenki szabadon művelje. 1. §. És azok művelésére idegen országokból is hívasson be munkásokat és bányászokat és ezt nyilvános rendeletben tétesse közhírré. 2. §. És aztán méltóztassék ugy azokat, mint a mostaniakat az ő régi szabadságaikban megtartani és minden megtámadó ellenében megvédeni.“

Az idők folyamán ezen elv körül többféle szabály csoportosult. 1854-ben életbeléptették nálunk is az „Általános osztrák bányatörvény“-t, melyet az ideiglenes törvénykezési és végrehajtási szabályok és miniszteri rendeleték támogatának. Jelenleg a bányatörvény annyira el van halmozva szabályokkal és rendeletekkel és ezekhez hozzájárul ahány kapitányság, annyiféle uzus, hogy van is törvény, nincs is. Célja a bányászat védelmének mindenkor az volt és kell, hogy legyen ezután is, hogy a bányáiparnak minél több hívet szerezzen, azt fellendítse s a föld kincseinek felszínrehozásával az iparnak alapot, az emberiségnek kulturát és jólétet nyújtson.

Az érvényben levő bányatörvény 7. §. szerint „Aki törvény szerint ingatlan tulajdont szerezhet és bírhat, az bányaművelési jogosítványok nyeresére és bányák birtokának szerzésére is képes“ és jogosult.

A törvény többféle előjogot biztosít. Így pl.: kutatni a kutatási engedély megszerzése után (ez csak egy kérvénybe 1 koronás bélyeggel és a 2 koronás okmánybélyegbe kerül egy bányakapitányság egész területére is) bárkinek a földjén szabad, kivéve a lakás, gazdaság vagy más épületeken belül, zárt udvartéren, bekerített házi, dísz és másféle kertekben, továbbá temetőekben és kőfallal körülvett földtérken, házak és udvarok körül 20 ölnyi távol-

ságon belül. A földtulajdonos túrni köteles a kutatást. A károkat természetesen megtéríti. Vagy: A kutatási engedély alapján kizárólagos jogot vehet magának a kutató, ha szabályszerűen bejelenti a zártkutatási köröket, körönként egy évre 8 korona felügyeleti illetéket fizetve. Egy ilyen kör 985 hold területű és ezen belül idegennek nem szabad kutatni vagy bányát nyitni. Továbbá, ha valaki akár reá-bukkan valami gazdag telérre („nemes lelet“), akár kutatásai által fedez fel vajúást érdemlő előfordulást, akkor bányaadományozást kér és kap. Csak az eljárás költségeket fizeti meg. Ha szüksége van földterületre is, ehhez a kisajátítási jog illeti meg. Egy bányatelek 45.1161 m² = 7.85 kat. hold. Egy-egy feltárássra pedig adható kettő, négy, hat telek is egy-szerre.

A törvény a meglévő bányászatot további védelmekben is részesíti.

A közönségnek nyújtott eme kedvezések természetesen bizonyos kötelezettségekkel is járnak. Ezek a kötelezettségek azonban annyira természetesek, hogy szinte fölösleges ezeket előírni. Nevezetesen: aki bányajogosítvánnyal bír (hatósági engedély, zártkutatmány, bányatelek), köteles azokban dolgozni vagy dolgoztatni. És itt minimális munka kívántatik.

Ezzel elértünk ahhoz a ponthoz, melyre a német azt mondja, hogy „da liegt der Hund begraben.“

A bányakapitányság megadja a jogokat. A kutatási engedély még ártatlan dolog. De eladja a bányakapitányság ugyanazt a területet, zártkutatmányi körrel lefoglalt helyet akárhány embernek is. Így gyakran megtörténik, hogy kizárólagos kutatási jogosítvánnyal bir egyazon területen egyszerre akár száz vállalkozó is. Természetesen azé az igazi jog, aki leghamarabb foglalt. Így tehát egy területért beszedik a 2—100-szoros felügyeleti illetéket is. Vagy pl.: egy bányabetyár (rendszerint kétes existencia) lefoglalva tart egy területet. Az idők folyamán jön más és szintén zártkutatmányt vesz ugyanarra a helyre. És dolgoztat. A betyár nézi a munkát s ha látja, hogy eredményes, előáll jogával s a később jöttet kitessékeli. Történik egyéb furcsaság is. Egy spekuláns bányaadományozást kér, mert valami szenttelepre vagy telérre akadt, ha akadt. A bányakapitányság kiszáll és adományozza a telket, anélkül, hogy a vajúás érdemlegességét kritizálná. Pedig ezt a törvényt előírja. És mi történik. A spekuláns u. n. bányát kap, melylyel ugyan ő sincs tisztában. Most fogja magát és ír vagy utazik Londonba, Belgiumba, Párisba bányauzletet csinál. Jött az angol, a belga és a francia. Fáradozott. Megvizsgálta csomó pénz árán a spekuláns bányáját. Rendszerint nagy károsodással ígykezelt vissza hazájába, hogy kiheverje a magyarországi bányakirándulást. Így támadt a jó hírünk.

De térjünk vissza oda, ahonnan datálódik a baj. Tehát a bányajogosítványos köteles dolgozni vagy dolgoztatni. Ez csak természetes, hiszen azért kért magának jogot, hogy szerezhessen. A bányaszerzés pedig munkával jár. A bányahatóságnak pedig nemcsak az a hivatása, hogy jogokat áruljon, hanem az is, hogy főként ellenőrzést gyakoroljon. (Azok a derék bányahatósági urak, akik a jogi végzettség mellett még bányamérnöki képesítéssel is bírnak, bi-

MŰSZAKI és GÉPIPARI RÉSZVÉNYTÁRS. Budapest, V., Alkotmány-utca 25.

∴ Szivattyuk minden célra. Tüzoltó fecskendők. ∴
 Műszaki cikkek: gummi- és asbest-árak minden célra.
 Kenőolajok, tisztítógyapot, gépszijak. Robbanásmentes acetylen bányalámpák.

Telefon 153-11.
168-00.

(B/3146/731/62)

MOTOROK.

zony szívesen, önként látnák el tanácsosul a bányászkodót, midőn ellenőrzik őt.) De mi történik. A bányakapitányságok majdnem mind (az országban 7 van) ki vannak különítve egy-egy megközelíthetetlen helyre, ahová nem szívesen megy a vállalkozó, ahonnan a legnagyobb küzködésbe kerül a kievickelés, ahová nem vezet semmi egyéb érdek és ahol nincs pihenőhely, nincs bányászat, forgalom, nincs élet, csak egy lassu, de biztos visszafejlődési folyamat és a szegénység általánossága. Ilyen hely Zalatna.

A bányavállalkozó nem megy Zalatnára, hogy ott a szükséges felvilágosításokat megszerezze, hanem ir. Irásaiban rendszerint olyan adatokat jelent be, melyeket a hatóság még ha akarna sem tudna ellenőrizni avégből, hogy vajjon nem egy már lefoglalt területről van-e szó. Míg, ha az illető személyesen járhatna el dolgában, tiszta képet szerezhetne szándéka lehetőségei felől.

A bányahatóság a beérkezett kérelmeket formailag elintézi, a pénzeket beszedi s a bányászat ügye bizony semmi támogatásban sem részesül.

A bányahatóságok nagyképzettségű hivatalnokai pedig egyszerű könyvelők, illetőleg vámszedőkké változtak, elűtve minden örümtől, amit ideális hivatottságuk teljesítése nyújthatna nekik.

Igy szenved Erdély bányászata. Így marad ellenőrzés nélkül Erdély bányáiparának 95 százaléka. Zalatna az összes erdélyi bányaugyeknek csak 5 százalékát adja.

Kolozsvár — mint Erdély természetes középontja — kínálkozik legalkalmasabb székhelyül a bányakapitányságnak. Innen juthat el a legrövidebb utakon Erdély bármely részébe. Itt szívesen fölkeresi minden bányavállalkozó. Közében a mezőségi földgáz, melynek valamikor bekövetkező hasznosítása a bányahatóság gyakori közbejöttét fogja igényelni. Itt méltóképen képviselné a bányászatot, mely a nagyközönség forgalmi között igen gyér megvilágításban szerepel. Szem előtt való szereplése csak előnyére válna a bányászat ügyének, ami pedig egyike a legfontosabb országos érdekeknek.

A jelenlegi viszonyok között nem sok eredménnyel kecsegtet a lapokban hírül hozott deputálás, de mindenesetre érdemes lenne egy monstre deputációt összehozni, melyben tényleg képviselve lenne Erdély mindenfajta bányavállalkozója. A kép, melyet az így összeálló küldöttség nyújtana, nem sok gazdagot produkálna, de annál többen lennének benne a bányabetyárok, ha ugyan ki mernének állani.

Cinkoxyd és cinkszulfid előállítása.

Az alábbi eljárással tiszta fehér cinkoxyd és cinkszulfid állítható elő tisztátlan nyersanyagokból. Ily célból ajánlották már a cinkszulfid olyan előállítási módját, mely szerint a cinktartalmu nyersanyagot káli- vagy nátronluggal kezelték és a nyert alkalicinkoldatból a cinkszulfidot alkalmas módon kicsapták. Ily módon azonban nem lehetett tiszta terméket nyerni, mert mindig tisztátlanságok is mentek az oldatba, melyek a kicsapott cinkszulfid

színét befolyásolták úgy, hogy tiszta fehér termék nem keletkezhetett.

Cinkátoldatnak vízzel való hígításakor is a cinkoxyd, illetve hydroxyd rendszerint tisztátlanul válik ki. Kitént már most, hogy az ilyen alkalicinkoldatokat a tisztátlanságoktól azáltal mentesíthetjük, hogy azokat cinkporral keverjük. A fertőzőmennyek természete szerint különböző mennyiségű cinkpor szükséges és különböző hőfokviszonyok tartandók be. Ha pl. a nyersanyag ólomtartalmu, sok ólom és más fertőzőmenny megy oldatba. Ha már most az ilyen ólomtartalmu oldatot melegén cinkporral kezeljük, akkor az ólom pelyhekben fémalakban kiválik. Hasonlóan még vastartalmu nyersanyagoknak alkálival való kezelésekor vasoldatba, melyből cinkporral való rázással mérsékelt melegben kiválik. A cinkpor emellett szerves fertőzőmennyeket is kiválaszt. Ugy alacsony, mint magasabb hőfok alkalmazásakor a kísérleti föltételek a körülményeknek megfelelően választandók meg. A jelen eljárásnál nem arról van szó, hogy a fertőző fémek a cinkpor cinktartalma által kiszoríttatnak, mert jóval kevesebb — rendszerint 0,1—0,2% — cinkpor elégséges, mint amennyi a helyettesítéshez kellene, mimellett a hatás nem lassanként, hanem hirtelen áll be. Ha az ilyen cinkporral kezelt oldatot alkalmas módon vízzel elegyítjük, a cinkhydroxydot, ill. oxydot quantitativ csaphatjuk ki s tiszta fehér terméket nyerünk. Ha eközben legalább 80°-nyi hőmérséklet tartunk fenn, közvetlenül cinkoxydhoz jutunk; alacsonyabb hőfokon a cink ugyan szintén quantitativ válik ki, de a termék cinkhydroxydot is fog tartalmazni. E terméket azonban vákuumban 100° fölé hevítve, tiszta cinkoxyddá alakíthatjuk. Tulmagas hőfok eközben elkerülendő, mert akkor a szín szenvedne.

Az említett oldatból kénhydrogénnel vagy oldható szulfidokkal tiszta fehér cinkszulfidot választathatunk le.

Ez utóbbi eljárás révén természetesen lithopont is készíthetünk, ha a lecsapott cinkszulfidot bariumszulfáttal keverjük, vagy ha a szulfid lecsapását bariumszulfát jelenlétében végezzük, vagy ha pl. az alkalicinkatoldathoz alkalmas oldható bariumsót elegyítünk s a leválasztást egyidejűleg kénhydrogénnel és kénsavval vagy egy oldható szulfáttal eszközöljük. Ily módon is teljesen fehér termékeket állíthatunk elő.

1. példa. 1 sr. technikai káli- vagy nátronluggnak 1 sr. vízzel képezett oldatához még annyi vizet adunk, amennyi a cinkoxyd oldására később végzendő hevítés alatt elpárolog; folytonos forralás közben már most annyi aprított cinkoxydtartalmu ércet adunk be, amennyi 0,5 sr. cinkoxydtartalomnak felel

SZIVATTYUKAT és

MÉRLEGEKET

gyárt mint különlegességet és legnagyobb raktárt tart épület- és diaphragmaszivattyukban

GARVENSWERKE

WIEN, II., HANDELSQUAI 130.

(B/96/714/4)

ARJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

meg; a forralást kavarás közben addig folytatjuk, míg az összes cinkoxyd oldódott; ekkor még egy sr. vizet adunk hozzá, fölforraljuk s ülepedni hagyjuk. Ezen kezelés által még nem választottuk el teljesen a cinkoxydot a fer. özményektől, de ha most a meleg lugot kis mennyiségű — rendszerint 0.1—0.2% — cinkporral keverjük össze s azután ülepitjük és szűrjük, a tisztatlanságok mind elkülönítetnek s a leszűrt oldatból a cinkoxydot vízzel tiszta fehér színű anyag gyanánt választhatjuk le.

A leválasztás céljából a lughoz kb. négyszeres mennyiségű vizet elegyítünk, miáltal az összes cink leválik. Ha a hőfok 80°-nál magasabb, közvetlenül cinkoxyd keletkezik, míg ha a hőfok alacsonyabb, a cink ugyan szintén tökéletesen válik ki, de a termék hydrooxydtartalma lesz, amely vákuumban való hevítéssel alakítható át tiszta oxyddá.

2. példa. Tetszés szerinti származású alkálincinkoldatot kis mennyiségű cinkporral jól összekoverünk, ülepitjük és szűrünk. A szüredékbe kénhydrogént vezetünk, vagy egy oldható szulfidot adunk hozzá, mikor is a cinkszulfid tiszta fehér anyag gyanánt válik ki.

Ha lithopont akarunk előállítani, akkor a cinkszulfidot bariumszulfáttal keverjük, ill. ezzel egyidejűleg csapjuk ki.

Bizonyos esetekben, különösen kevésbé tisztátlan, főleg vasmentes nyersanyagnál a cinkporral való kezelés el is maradhat. Ilyenkor a cinkoxydtartalma anyagot a kellő sűrűségű maróluggal bizonyos föltételek betartása mellett kezelve, sikerül csak a cinkoxydot oldani s a fertőzvényeket oldatlanul hagyni. Az így kapott oldatból azután cinkoxyd az előbb ismertetett módon csapható le.

Ezt a módot következőképen fogatosíthatjuk: 1 sr. technikai kálium- vagy nátrium-hydroxidnak 1 sr. vízzel képezett oldatához még annyi vizet adunk, amennyi a cinkoxyd oldása közben elpárolog, s ezen oldatba forralás közben 0.6 sr. nyers cinkoxydot viszünk be; a forralást és keverést addig folytatjuk, amíg egy kivett próba tiszta oldatot mutat, melyben a tisztatlanságok pelyhesen vannak kiválva. Ekkor a hevítést be kell szüntetni, az oldatot rövid lehülés után még 1 sr. vízzel elegyítjük, gyorsan fölforraljuk, ülepitjük és szűrjük.

Az így nyert oldat csak kálium-, ill. nátriumcinkátot tartalmaz, noha a nyersanyag egész cinktartalmát bírja. Ez az eredmény főleg a koncentráció

és főzési tartam következménye. Higabb alkálilug alkalmazásakor nem oldódik az összes cinkoxyd. Ha nem a jelzett időpontig főzünk, az oldatnak a fertőzvényektől való elválása tökéletlen. Ha másrészt koncentráltabb alkálilugot vagy hosszabb főzés-tartamot alkalmazunk, akkor fertőzvények is oldódnak. A nyert tiszta cinkátoldatot fölös, pl. négyszerannyi vízbe öntjük, még pedig célszerűen 80°-nál magasabb hőfoknál. Jó összekeverés után leülni hagyjuk a csapadékot, mely az összes cinkoxydot igen tiszta állapotban tartalmazza.

A leszűrt lugot, mely kb. 6.5%-os, újból 50% lugtartalomra sűrítethetjük be s újból fölhasználhatjuk egy újabb adagnál.

A kivált oxydot mosás után szárítva, jól fedő és tiszta fehér anyagot kapunk.

Ha a kiválasztást nem melegen végezzük, akkor a termék, mely ugyan az összes cinket tartalmazza és fertőzvényektől mentes oxydon kívül még hydroxydit is fog tartalmazni, mely azonban vákuumban 100° fölé való hevítés által tiszta oxyddá alakítható. Tulmagas hőfok kerülendő, mert a szint károsan befolyásolja.

Hasonló eljárást alkalmazhatunk cinktartalmu fémhulladékok, különösen cinkezett vasbádóg, cinkbádóg stb. földolgozásánál is, melynél kellő sűrűségű alkálilug alkalmazása által szintén sikerül a cinket oldani anélkül, hogy a többi fém vagy fertőzvény oldatba menne.

Föltétel a quantitativ elkülönítésre az, hogy a termelt lugban az alkáliának több mint fele cinkát alakjában legyen lekötve.

Ezen módot következőképen fogatosítjuk: Cinkezett vasbádógot visszafolyató hűtővel és a fejlődő hydrogént elvezető csővel ellátott zárt edénybe töltünk és oly alkáliluggal, mely célszerűen 1 sr. vízből és 2 sr. 98%-os marónátronból vagy káliból áll, kb. 3 órán át majdnem ferrásig hevítünk. Az alkálilug mennyisége úgy választandó meg, hogy a fém a luggal teljesen el legyen fedve s hogy a termelt oldat alkálitartalmának fele a cinkhez cinkát alakjában legyen lekötve.

Ha cinkezett bádóg helyett cinkhulladék dolgozandó fel, célszerű cinkezett vasbádógot vagy más vasbádógot hozzákeverni, mert a cink vas jelenlétében könnyebben oldódik.

A nyert cinkátoldatot elkülönítjük s az eredeti vízmennyiség háromszorosával elegyítjük, hogy az

Felten és Guilleaume

kábel-, sodrony- és sodronykötél-gyár
részvénytársaság

Budapest, V., Vízafogó 1460. szám.

**Ólomkábelek. Villamvilágítási vezetékek.
Sodronykötelek.**

Elektrolitikus vörösrézhuvalok, okonítvezetékek, szerelvények stb.

(B/2095/469/24.)

esetleges tisztatlanságok kiváljanak. Az oldatot színtelenítés céljából esetleg kis mennyiségű cinkporral is keverhetjük. Meleg ülepités után a tiszta oldatot az üledéktől elválasztjuk.

A cinkoxyd kiválasztására már most az oldatot ötször annyi forró vízbe csurgatjuk. A gyorsan és tisztán kiváló cinkoxydot leszűrjük, mossuk és szárítjuk, miáltal oly tiszta fehér port nyerünk, mely a legjobb kereskedelmi cinkfehérrel egyenrangú.

Ha a leválasztást nem forrón végezzük, a kapott termék cinkhydroxydot is fog tartalmazni, mely vákuumban való hevítéssel alakítható oxyddá.

A leválasztott cinkoxydtól elválasztott lugot besűrítés után újabb cink oldására használhatjuk.

✂ HAZAI HIREK. ✂

Házasság. Lende Géza m. kir. bányamérnök, a vihnyei antaltárói bányatelep üzemvezetője e hó 14-én tartotta esküvőjét Hallay Gizellával.

Pattanýus Ábrahám Endre november hó 23-án vezette oltárhoz **Wallner** Hajnalkát, **Wallner** Aladár dr. miniszteri tanácsos bájos leányát.

Kinevezések. A m. kir. pénzügyminiszter **Patsch** Ferenc bányamérnöki szakot végzett főiskolai hallgatót ideiglenes minőségű bányagyakornokká, dr. **Pehm** Kálmán végzett bányahatósági segélydíjas bányamérnökhallgatót a X. fizetési osztályba bányaesküdté kinevezte.

A szénbányák kocsis részesevé. A kereskedelmi miniszter adott esetből kifolyólag közli, hogy gyakorlatilag kivihetetlen az a kívánság, hogy az ország különböző részében levő szénbányák „a megrendelt kocsik egyenlő percentnációját kapják kiállítva”. Tapasztalás szerint ugyanis az egyes szénbányák az általános kocsihányra való tekintettel a ténylegesnél rendszerint nagyobb kocsiszükségletet jelentettek be, hogy ilyenképen a kocsiszükségletnek aránylagos kielégítése révén a kocsiknak minél nagyobb arányban való kielégítését biztosíthassák. Ez a tapasztalat kizárja tehát, hogy a kocsimegrendelések aránya szolgáljon az egyenlő elbánás érvényesítésének alapjául, mert az érdekelt bányák eljárása e tekintetben ellenőrizhetetlen. Ezért a m. kir. államvasutak igazgatósága a megrendelések arányán kívül azzal is számolni kénytelen, hogy az egyes bányák minő teljesítő, illetőleg szállító képességgel bírnak. A részvénytársulat kívánsága a vasuti kocsik célszerű és a közérdekből szükséges gazdaságos kihasználása szempontjából is kivihetetlen, mert egyrészt lehetlenné tenné, hogy az idegen vasuti szénszállító kocsik visszutjukban szabadon felhasználtassanak, másrésztől a vasutakat arra kényszerítené, hogy a szénszállító kocsikat üres állapotban folyton változható konjunkturák okából, esetleg tehát teljesen céltalanul is nagy távolságokra szállítsák; ebből pedig a tényleges teljesítő képességnek csökkenése, különösen pedig a kocsihány fokozódása következne. Végül utasítja a kereskedelemügyi miniszter az államvasutak igazgatóságát, hogy minden lehető módon oda törekedjék, hogy az ország különböző részében levő szénbányák kocsiszükséglete lehetőség szerint teljes számban fedeztessék s ha ez nem lehetséges, a bányák kocsimegrendelése, a szállító-képesség figyelembe vétele mellett arányla-

gosan állíttassanak ki, ezen szempontok érvényesítésétől pedig a viszontüzleti kényszerítő okok fennforgása esetén térjen el.

A Rudai 12 apostol bányatársulat vízhasználatára. Vrács Pável és társai felebbezéssel támadták meg a Rudai 12 apostol bányatársulat vízhasználatára vonatkozó alispáni határozatot. A vármegyei közigazgatási bizottság a felebbezést elutasította.

Calciumcarbidgeár Petrozsényban. *Peccol G. és Társai* hátszegi nagykereskedő cég Petrozsényban calciumcarbidgeárt száudékozik létesíteni.

Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület budapesti osztálya folyó hó 21-én ülést tartott, amelyen az igazgatóság átiratait tárgyalta. *Perczel* Aladár tartott azután előadást a következő tárgyról: Elektromos kemencék laboratóriumi kísérletek szolgálatában. Ülés után társasvacsora volt.

A Magyar Általános Közénbánya r.-t. a Vasvármegyében fekvő, mintegy 80.000 köbméter fát kitevő erdőbirtokát, a németújvári fűrésztelep hétéves használati jogával együtt a Kohn és Schmergel budapesti fakeskedő cégnek adta el. A részvénytársaság nemrég megvette Kottulinsky gróf vasmegeyi erdősegeit 2900 hold terjedelemben 2,600.000 koronáért és a kitermeléshez egy 22 kilométer hosszú iparvasutat épített Németújvárra.

A petrozsényi — livazsényi — lupényi h. é. vasút felépítménye a forgalom nagymérvű növekedésével szemben gyengének bizonyult, úgy hogy a felépítményt a legrövidebb idő alatt meg kell erősíteni. A kereskedelemügyi miniszter a megerősítési munkák haladéktalan végrehajtását el is rendelte s a vasuttársaságot 130.000 K költség viselésére kötelezte.

A hazai gépgyár r.-t. gyári vágányának építési engedélye. A hazai gépgyár részvénytársaság helyhatósági építési engedélyt kapott, hogy gyártelepére vezető iparvágányát kibővíthesse; a székesfővárosi tanács által megadott engedélyt a kereskedelmi miniszter megerősítette.

A Magyar Mérnök- és Építészegylet a vaskartel ellen. A Magyar Mérnök- és Építészegylet és a Magánmérnökök Országos Szövetsége feliratban felhívják a kormány figyelmét arra a nagy kárra, amelyet a vaskartel előidéz. A két egyesület az állami vasműveknek a karteltől való kilépését sürgeti és e tekintetben a törvényhozás tagjainak támogatását is ki fogja kérni.

Elhanyagolt bányák. A *zatnai* bányakapitányság felhívja a hunyadmegyei Portura község határában fekvő Fogel és Mária védnevű bányatelek tulajdonosait, hogy az évek óta szünetelő üzemet indítsák meg. Az ilyen felhívások vajmi ritkán járnak eredménnyel. Következik majd a kétszeri pénzbírság, azután a jogosítványok elvonása.

Az *iglói* bányakapitányság az Igló közelében fekvő Andrea nevű bánya birtokosait pénzbírsággal sújtja üzemelhanyagolás miatt, fél év mulva elvonja a jogosítványokat. Ugyanilyen sors fogja érni Igló közelében fekvő Martini bányát is, ha tulajdonosai meg nem indítják az elhanyagolt üzemet.

Mócs földgázt akar. Kolozsvári tudósítónk írja: A város szakszervezetének tegnapi együttes ülésén napirenden kívül került elő a Kolozsmegyének a mócsrégeni földgázmező feltárására vonatkozó átirata. A vármegye arra kéri Kolozsvár várost, hogy a földgázban gazdagnak ígérkező mócsi vidék felkutatására feliratban kérje a pénzügyminisztert. A város eddig olyan lanyhán viselkedett a kérdéssel szem-

✂ KÜLFÖLDI HIREK. ✂

A Maschinenbau-Anstalt „Humboldt“ Cöln-Kalkban legutóbbi közgyűlése, amelyen 7.788.000 M. részvénytőke volt képviselve, 8½ százalékos osztalék fizetését határozták el. A felügyelőbizottságba beválasztották a Dresdener Bank részéről *Guttmann* igazgatót, a Berliner Handels-Gesellschaft részéről *Merten Waltert*, ezenkívül *Sobernheim* és *Farwick* igazgatókat.

Olajterületek a Vörös tengeren. A sursi angol konzul jelenti 1911. évi jelentésében, hogy Egyiptomban teljes erővel folytatták az olajterületek felkutatását. Az egyetlen terület, amely nagyobb jelentőséggel bírhat, a Jemsa félszigeten fekszik. Itt kilenc lyukat mélyítettek le, melyeknek mindegyike bőségesen ad jó minőségű olajat. Más kutak furásához is hozzáfogtak. Olajnyomok találtak különösen a Gayson- és Inbal-szigeteken.

Az államok nyersvas- és acélszükséglete. A belga vasipar nagy fellendülése következtében jelenleg aránylag Belgium a világ legnagyobb vasfogyasztója, amennyiben minden lakosára évi 335 kg. nyersvas fogyasztás jut, míg az Egyesült-Államokban 295 kg. az évi felhasználás. Németországban 219 kg. vas fogy el fejenként, azután következik Anglia 203 és Franciaország 110 kg.-al. Az acél fogyasztása tekintetében Belgium a második helyre kerül 190 kg.-nyi fejenkénti fogyasztással, míg az Egyesült-Államokban 280 kg. acél kell, Németországban 180 kg., Angliában 140 és Franciaországban 89 kg. acélra van szükség.

✂ DEUTSCHER BERICHT. ✂

INDUSTRIE UND VOLKSWIRTSCHAFT.

Das ungarische Kohlegeschäft. Dieses Thema behandelt in eingehender Weise unser heutiger *Leitartikel*. Die ungarischen Bergwerke haben in den letzten 2—3 Jahren grosse Investitionen im Werte von vielen Millionen gemacht, um den wachsenden Ansprüchen gerecht werden zu können. Der Bedarf der sich mächtig entwickelnden ungarischen Industrie und in Verbindung damit der bedeutend grössere Konsum der Staatsbahnen sind indes derart gestiegen, dass die heimische Förderung der Nachfrage noch immer bei weitem nicht genügen kann und noch für über 30 Millionen Kronen Kohle aus dem Auslande beschafft werden muss. Selbstverständlich suchen die ungarischen Bergwerke durch weitere, Millionen betragende Investitionen den Bedarf bezwingen zu können, und auch wir haben Veranlassung genommen, die rascheste Durchführung der erforderlichen Erweiterungen sowie Betriebsvergrösserungen dringend zu empfehlen, glauben indes nicht, dass es der heimischen Förderung gelingen wird, mit dem stets steigenden Bedarfe gleichen Schritt zu halten, da wir eine empfindlichen Mangel an geschulten Bergarbeitern haben und die Auswanderung noch immer eher zu-wie abnimmt.

Dieses Bild kennzeichnet klar und deutlich, dass der Aufschwung der ungarischen Industrie

ein ganz gewaltiger ist und Ungarn als Absatzgebiet eine erste Stelle einnimmt. Dessen Bearbeitung bietet leistungsfähigen Firmen die besten Aussichten auf lohnende Erfolge.

Absatz der Steinkohlenwerke.

Hauptbahnversand an Kohle in		Doppelzentnern.	
Ostrauer Revier:	Januar Ende Sept. 1912	32,240.000	
	Januar Ende Sept. 1911	28,854.000	
Oberschlesisches Revier: (Kohle u. Koks)	Januar Ende Sept. 1912	243,160.000	
	Januar Ende Sept. 1911	203,340.000	

Auch im Oktober war der Versand, speziell im ober-schlesischen Reviere grösser als im Vorjahre, trotzdem beide Reviere unter empfindlichem Waggonmangel zu leiden hatten. Der Waggonmangel macht sich im ober-schlesischen Kohlenbecken im laufenden Monate im verstärkten Masse geltend, so dass die ober-schlesischen Gruben selbst auf ihre Kontrakte nur etwa 60% des Sollquantums nur Ablieferung bringen können. Die Nachfrage nach Kohle ist daher jetzt eine geradezu stürmische und man kann den Bedarf weder im Ostrauer noch im ober-schlesischen Revier decken. Diese Zustände haben eine kolossale Versteifung der Kohlen- und Koks-Preise herbeigeführt.

Swiderski-Motoren. Durch Vermittlung der „Elektra“ Ungarische Elektrizitäts-A.-G., der Vertreterin dieses Fabrikates für Ungarn, ist zwischen der *Maschinenbau-Aktiengesellschaft, vormals Ph. Swiderski, Leipzig-Pl.* und der *Ganz-Danubius Maschinenfabrik-Aktiengesellschaft, Budapest* das Übereinkommen getroffen worden, wonach letztere die *Swiderski'schen Rohölmotoren* hier erzeugen wird.

Graf Ladislaus Csáky Eisen- und Stahlwerk A.-G. Die Graf Ladislaus Csáky Eisen- und Stahlwerke zu Prakenorf Aktiengesellschaft hielt am 30. Oktober ihre Generalversammlung. Dem Berichte der Direktion entnehmen wir, dass die Gesellschaft im abgelaufenen Geschäftsjahre bei einem Warenumsatz von 1,829.684.57 Kronen einen Bruttogewinn von 317.805.21 K erzielt hat. Die diesjährigen Abschreibungen erscheinen um 36.639.39 K erhöht. Der zuzüglich des vorjährigen Gewinnvortrages sich ergebende Reingewinn von 7.683.23 K wurde auf neue Rechnung vorgetragen. Zum Präsidenten der Gesellschaft wurde Baron Andor Harkányi gewählt. Das Werk ist derzeit befriedigend beschäftigt.

Telephonfabriks-A.-G. vorm. J. Berliner.

Die Telephonfabriks-A.-G. vorm. J. Berliner mit ihrer Tochtergesellschaft Budapest verteilt eine acht-prozentige Dividende wie im Vorjahre und beschloss die Erhöhung des Aktienkapitals um 1 Million Mark.

Die Dividende der Lokomotivfabriken

vorm. Sigl. Der Generalversammlung der Aktiengesellschaft der Lokomotivfabriken vorm. Sigl in Wiener-Neustadt wird vom Verwaltungsrate die Verteilung einer sechsprozentigen Dividende wie im Vorjahre unterbreitet werden.

Der Absatz der kartellierten österreichischen Eisenwerke. Nach den heute zur Ausgabe gelangten Ausweisen der österreichischen Eisenwerke pro Oktober 1912 bezieht sich der Absatz in den nachbenannten Fabrikaten — soweit dieselben einer quotenmässigen Verteilung auf die einzelnen Werke unterliegen — bei

	1912 gegen 1911	Meterzentner
Stab- und Fassoneisen	452.416	+ 73.837
Trägern	149.064	+ 17.166
Grobblechen	51.121	+ 12.145
Schienen	18.803	+ 6.933

Seit Jahresbeginn ergaben sich folgende Ziffern:

	1912 gegen 1911	Meterzentner
Stab- und Fasoneisen	4.315.385 +	887.002
Trägern	1.593.539 +	268.787
Grobblechen	573.709 +	197.303
Schienen	662.425 +	12.317

Wie aus die-en Ziffern ersichtlich, hat die lebhafte Beschäftigung der heimischen Eisenwerke auch im Monate Oktober angehalten und der Absatz hat namhafte Steigerungen zu verzeichnen. Nur der Schienenabsatz pro Oktober zeigt gegenüber der korrespondierenden Periode des Vorjahres einen kleinen Ausfall.

SZULTÁNFORRÁS

BŐR- ÉS DÚS LITHION TARTALMÚ
GYÓGYÍTÓ ÉS ÜDÍTŐ ITAL.
KIVÁLÓ HÚGYMAJTÓ ÉS HÚGYSAVOLDÓ
KUTKEZELŐSÉG: EPERJES.

Megrendelhető a Magyar Ásványvíz Forgalmi és Kiviteli R.-T.-nél
BUDAPEST. TELEFON 162-84

J. Pohlig Aktiengesellschaft, köln-Zollstocker Gasse

44736 számú

„Négykereslű futóművezeték sodronykötélpályák-hoz“ című és az ehhez tartozó 46604 számú pótszabada lomnak tulajdonosa, szabadalmának gyakorlatba vétele céljából belföldi gyárosokkal összeköttetést keres, esetleg szabadalmait eladja vagy gyártási engedélyeket ad. Bővebb felvilágosítással szolgál *Kalmár J., Szabadalmi Ügyvivőiroda, Budapest, VII., Rákóczi-ut 44.* (933/17)

Graf Ottó mechanikus és **Graf Alfréd** lakatos, böhringeni lakosok

37655 számú

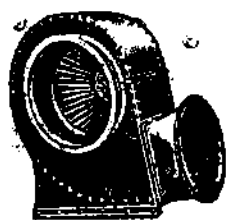
„Dobánylevelek felüzésére szolgáló gép“ című magyar szabadalom tulajdonosa, szabadalmának gyakorlatba vétele céljából belföldi gyárosokkal összeköttetést keresnek, esetleg szabadalmukat eladják vagy gyártási engedélyeket adnak. Bővebb felvilágosítással szolgál

Kalmár J., Szabadalmi Ügyvivőiroda
(933/47) Budapest, VII. Rákóczi-ut 44.

✕ SZERKESZTŐI ÜZENET. ✕

Jó barát. 2319. És ha századszor ismétli is, akkor se hisszük. Nem! amit elmond, azért hihetetlen, mert képtelenség. Narcise csak Racine fantáziájában árulja el jöltevőjét. A valóságban másképp írja le a történelem. Ne akarja, hogy elhigyük, hogy az, akinek megmaradását, existenciáját, becsületét, munkáját védi valaki, menjen adatgyűjtésre az ellen, aki védi őt önzetlenül, önként, mert nemes a szíve, romlatlan a lelke és becsületes a meggyőződése, és épen ezért kizárt eset, hogy adatgyűjtése eredménynyel járjon. És ha járna is, ami abszurdum, akkor se lehet sanctiója, mert aki elé terjeszteni akarják, az föltétlenül becsületes férfiú tetőtől-talpig és a tisztességes embereknek — akár ismerik egymást, akár nem — a szemükből sugárzik ki ez a tulajdonságuk és előbb-utóbb kiderítik egymásról ezt. Egyébiránt ismételjük, hogy nem hiszünk el semmit az egészből. Minket nem ugrat vele, bár elismerjük, hogy jó szándékból hozza tudtunkra.

Nemes ellenfél. Olvassa el első üzenetünket, ez válasz önnek is. A hálátlanság mindig rut dolog. Akár egyének közt esik meg, akár intézmények közt. Lássa, Bulgária azért, mert mi kiaduk neki a saját lövészeinket, mert ezek előbb készültek el, mint az övéi, mindjárt rászólt szövetségeseire. Szép dolog a hála. És mi mindig hálásak leszünk, megengedvén másnak, az ön osztályos társainak is, hogy háládatlanok legyenek. Ezt annál könnyebben megtehetik, mert mi sohase számítottunk, vagy csak gondoltunk is hálájukra, az igaz, hogy arra se, hogy még ők, vagy egynémelyikük is fog azért dühbe gurulni, amiért a normális észjárás becsülést és tiszteletet juttat osztályrészüll. Ah, talán nem is gyanuelhárítás a cél. Ha megtörtént, akkor erre más szót talált ki a világtörténelem. A praetorianusok voltak azok, akik „még így is“ készek voltak szolgálni caesarjuknak. Ámde a praetorianusok meg is ásták Róma sirját. Mert jöttek más és más caesarok és ők mindig igazi praetorianusi hűséggel szolgálták, elárulva a régi, vagy a távozó félben levő gazdát az újért és bizony nem az ország érdekét s az ezzel azonos hivatalnok — akartuk mondani — katonai kötelességüket tartották szem előtt. Kedves barátunk, nem az az igazi, a jó szolga, aki ma engem, holnap téged árul el s árul be, hanem aki a gazdája szénájára becsületesen vigyáz.

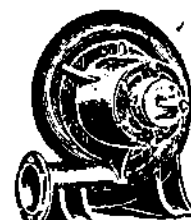

Blackman

ventilátorok,
exhaustorok,
fuvók minden célra

Szellőző,

szárító, szivó
berendezések

Magyar Szellőző Művek

Budapest, VII., Aréna-ut 80,

[3793/a. 863/21]

Telefon: József 26-56.

Petrozsényi. Ne menjen a tőzsdére. A kis ember s ott ön is az, feltétlenül eluszik. A „Közlekedés és Közgazdaság“ épen most jelenti, hogy 60.000 existencia ment teljesen tönkre a közeli napokban.

Tatai érdeklődő. Tán legközelebb beszélünk róla még egyszer. Hja, az igen figyelemreméltó szempont. Megszívleljük.

Urikányi ismeretlen jóttevő. Gyűjtést nem indítunk. A mai nehéz viszonyok nem alkalmasak efélékre. Azonban fűszerkesztőnk küldött már c-ü-törtökön önhöz pár koronát. Ossa el ott, ahol jónak látja.

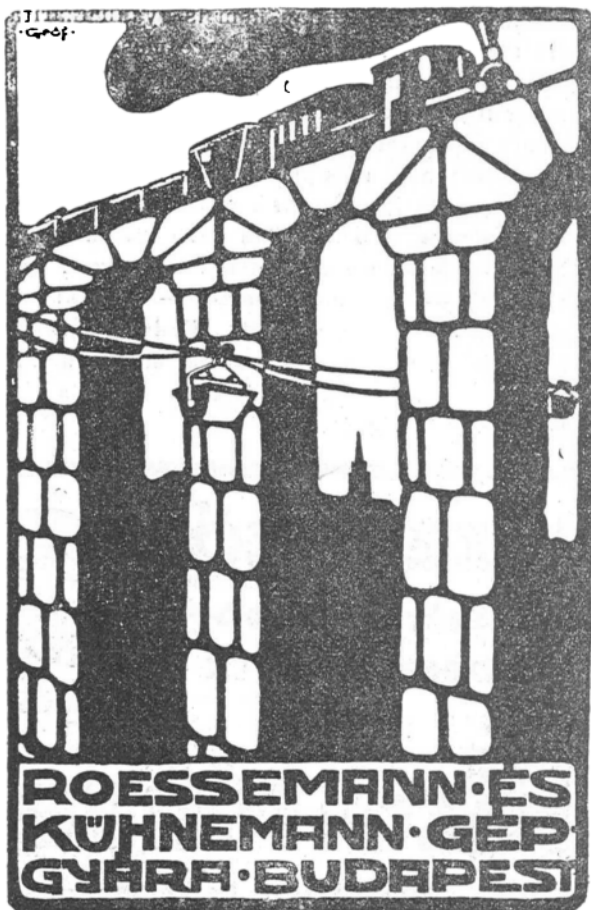
Robbanás. Tudtuk, megkaptuk, de hiánymunkára nem vállalkoztunk. Ez az egész. Debuisset pridem. Legyen nyugodt. Majd máskor inkább. Tóth Bélának volt egy jó mondása, ma is jól hangzik: „Hallgasson, mint dinnye a füben“ és meglátja, jóra fordul minden, teljes lesz a béke, ön pedig csendesen boldogul. Önnek ez a fő. Mi szivünkben kívánjuk Önnek. Jó szerencsét!

H. K. Budapest. 1. A tetranitroanilint használják ilyen célokra; robbanóereje kisebb, mint a nitrogliceriné. Papiroson lassan, robbanás nélkül ég el; fára vagy köre kenve pattogás nélkül ég. Robbantógyutacsossal füst nélkül robban. Megfelelő körülmények között összesajtolható.

2. A másik anyag előállításánál ujabban a kurkumaszén egy részét szantálfaszénnel helyettesítik, miáltal egyrészt a brizanciát fokozzák, másrészt az előállítási költséget csökkentik. A kurkumaszénpor és a szantálfaszénpor mennyiségaránya kb. 52:48. Leghatékonyabb a kért robbantóanyag, ha abban 88 százalék ammoniumnitrát mellett a kurkumaszénpor 6-25 százalékot, a szantálfaszénpor pedig 5-75 százalékot tesz ki.

3. Ceipek Norbert.

P. G. Sopron. Ilyen közvetítéssel mi nem foglalkozunk.

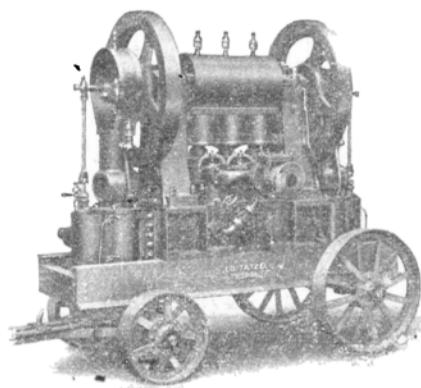
691/802/52

Nyomtatványt

izlésesen és olcsón a „Dél-magyarország“ nyomdával-
lalat készít, Szegeden,

Korona-utca 15. szám.

ED. TATZEL, Troppau.

Dugattyús-, kör- és forgattyús-
dugattyús

szivattyúk

minden célra.

Magasnyomású fuvók.

(293/789/7/11)

Bányazenekarok

felszerelése tekintetében, leg-
alaposabb tájékoztatást nyújt
egy a hangszerek minőségére,
mint mennyiségére vonatko-
zó az a „Zenei felszerelés-
sek táblázata“ című irodalmi
munka, melyet a szerkesz-
tője és kiadója Sternberg
Armin és Testvére cs. és
kir. udvari hangszergyár-cég
Budapest, VII. Rákóczi-ut 60.
szám, érdeklődőknek ingyen
és bérmentve megküldi.

Ugyanott bányászati és auto-
mobil jelző, kűrtökről és
jelző hangszerekről különle-
ges képes árjegyzék is meg-
jelent, amelyet a cég szintén
bérmentve küldi.

(870/52)